

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતે ગુજરાતની ઉચ્ચ અદાલતમાં

આર/ક્રિમિનલ મિસ. એપ્લિકેશન (ફોર ક્વોશિંગ & સેટ અસાઈડ એફ. આઈ.

આર./ઓર્ડર) નંબર ૨૨૨૮૨/૨૦૨૨

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ નિર્ઝર એસ. દેસાઈ

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા.	ના.
	હા.	

=====

જયોત્સ્નાબેન સુરેશભાઈ રાઠી

વિરુદ્ધ

શ્રી ગણેશ ખંડ સહકારી મંડલી લિમિટેડ જયદીપસિંહ યોગેન્દ્રસિંહ મહેરોલજી દ્વારા

અને અન્ય

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર (ઓ) નંબર ૧ માટે એમ. આર. આર. જે. ગોસ્વામી (૧૧૦૨)

સામાવાળા (ઓ) નંબર ૧ માટે શ્રી ઝુબીન એફ. ભારદા (૧૫૯)

સામાવાળા (ઓ) નંબર ૨ માટે શ્રી રોનક રાવલ એ. પી. પી.

=====

કોરમ:માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ નિર્ઝર એસ. દેસાઈ

તારીખ:૦૧/૦૭/૨૦૨૫

મૌખિક ચુકાદો

૧. અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાજેશ ગોસ્વામી, સામાવાળા

નંબર ૧ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી ઝુબીન એફ. ભારદા અને

સામાવાળા નંબર ૨-રાજ્ય વતી હાજર રહેલા વધારાના સરકારી વકીલ શ્રી રોનક રાવલને સાંભળ્યાં.

૨. આ અરજીના માધ્યમથી, અરજદારે વિદ્વાન ન્યાયિક મેજિસ્ટ્રેટ પ્રથમ વર્ગ, વાલિયા, જિલ્લા સમક્ષ પેઝિંગ ક્રિમિનલ કેસ નંબર ૭૮૨/૨૦૨૨ ને રદ કરવા અને રદ કરવાની વિનંતી કરી છે:નેગોશિએબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ્સ એક્ટ, ૧૮૮૨ ની કલમ ૧૩૮ હેઠળ ગુના માટે ભરૂચ.

૩. આ અદાલતની સંકલન ખંડપીઠે ૭/૧૨/૨૦૨૨ ના આદેશ દ્વારા અવલોકન કર્યું હતું કે વર્તમાન અરજદાર ભાગીદારી પેઢીની રોજિંદી બાબતો માટે પ્રભારી અને/અથવા જવાબદાર છે અને નેગોશિએબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ્સ એક્ટની કલમ ૧૪૧ ની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં રાખીને ઉપરોક્ત હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને, સંકલન ખંડપીઠે ૭/૧૨/૨૦૨૨ ના આદેશ દ્વારા નિયમ જારી કર્યો હતો અને વર્તમાન અરજદારની તરફેણમાં ફકરા નંબર ૯ (સી) ના સંદર્ભમાં વચગાળાની રાહત આપી હતી અને તે આજ સુધી અમલમાં છે.

૪. આજે જ્યારે આ મુદ્દો ઉઠાવવામાં આવ્યો ત્યારે પક્ષકારો વતી હાજર રહેલા બંને વિદ્વાન વકીલોની સંમતિ સાથે આ બાબતને અંતિમ સુનાવણી માટે લેવામાં આવી હતી.

પ. અરજીમાં જણાવ્યા મુજબ સંક્ષિપ્ત તથ્યો નીચે મુજબ છે:—

ક. અરજદાર તેના પતિ સુરેશભાઈ કિશનલાલ રાઠી સાથે ભાગીદારી પેઢી મહેશ એન્ટરપ્રાઇઝમાં ભાગીદાર છે અને તેણીને પેઢીમાં ભાગીદાર તરીકે લેવામાં આવી હતી. અરજદારના સસરાની મુદત પૂરી થયા પછી અને ઉપરોક્ત તારીખથી અરજદાર તેના પતિ એ. એસ. સુરેશભાઈ કિશનલાલ રાઠી સાથે પેઢીનો ભાગીદાર બન્યો. અરજદારના પતિ સુરેશભાઈ કિશનલાલ રાઠી ખાંડના વ્યવસાયમાં હતા અને છેલ્લા ઘણા વર્ષોથી ફરિયાદી સાથે નિયમિત વ્યવસાયિક વ્યવહારો થતા હતા અને તેથી વિવાદને કારણે ફરિયાદીને આપવામાં આવેલા સુરક્ષા ચેકનો દુરુપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. અરજદારના જણાવ્યા અનુસાર, એચ. ડી. એફ. સી. બેંક, શાહીબાગ, અમદાવાદ પર ૩૦૩૧૨૭ નંબર ધરાવતો એક ચેક ફરિયાદીને એચ. ડી. એફ. સી. બેંક પર ત્રણ વર્ષ પહેલાં ૩.તેના પર અરજદારના પતિ દ્વારા સહી કરવામાં આવી હતી જેનો અર્થ થાય છે આરોપી નંબર ૨ અને તે જ ૨૫/૦૪/૨૦૨૨ પર જમા કરવામાં આવ્યો હતો અને "અપૂરતા ભંડોળ" ના સમર્થન સાથે ૨૭/૦૪/૨૦૨૨ પર તેનું અપમાન કરવામાં આવ્યું હતું અને તેથી, નેગોશિએબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ્સ એક્ટ, ૧૮૮૨ હેઠળ નિર્ધારિત યોગ્ય પ્રક્રિયાને અનુસરીને, ફરિયાદીએ વિદ્વાન ન્યાયિક મેજિસ્ટ્રેટ ફર્સ્ટ ક્લાસ, વાલિયા સમક્ષ ખાનગી ફરિયાદ દાખલ કરી હતી, જે ક્રિમિનલ કેસ નંબર

૭૮૨/૨૦૨૨ તરીકે નોંધાયેલી હતી જેમાં ભાગીદારી પેઢી એસયુસીએચ એ. એસ. મહેશ એન્ટરપ્રાઇઝને આરોપી નંબર ૧ તરીકે દર્શાવવામાં આવી હતી, અરજદારના પતિ સુરેશભાઈ કિશનલાલ રાઠીને આરોપી નંબર ૨ તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા હતા અને વર્તમાન અરજદારને તેને આરોપી નંબર ૩ તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યો હતો.વિદ્વાન ન્યાયિક મેજિસ્ટ્રેટ ફર્સ્ટ ક્લાસએ ગુનાની નોંધ લીધી અને નેગોશિએબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ્સ એક્ટની કલમ ૧૩૮ હેઠળ ગુના માટે ૨૩/૦૬/૨૦૨૨ ના આદેશ દ્વારા તમામ આરોપીઓ સામે પ્રક્રિયા જારી કરી અને નેગોશિએબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ્સ એક્ટની કલમ ૧૪૧ હેઠળ કોઈ પ્રક્રિયા જારી કરવામાં આવી ન હતી.અરજદારો તે કાર્યવાહીમાં યોગ્ય રીતે હાજર થઈ રહ્યા છે.જો કે, હાલની અરજી આરોપી નંબર ૩ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવી છે, જેનો અર્થ ભાગીદારી પેઢી મહેશ એન્ટરપ્રાઇઝના મેનેજિંગ પાર્ટનરની પત્ની છે, જેનો અર્થ સુરેશભાઈ કિશનલાલ રાઠી છે, જે અરજદારના જણાવ્યા અનુસાર ન તો ચેકના હસ્તાક્ષરકર્તા છે અને ન તો પેઢીની રોજિંદી બાબતો સાથે સંકળાયેલા છે અથવા પેઢીના પ્રભારી છે.

૭. અરજદારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાજેશ ગોસ્વામીએ કોર્ટ સમક્ષ રજૂઆત કરી હતી કે વર્તમાન અરજદાર એક ગૃહિણી છે અને તે ભાગીદારી પેઢીમાં ભાગીદાર હોવા છતાં, તેણે ન તો ચેક પર હસ્તાક્ષર કર્યા છે અને તેથી, તે ચેક

પર હસ્તાક્ષર કરનાર નથી અને ન તો તે કંપનીની રોજિંદી બાબતો સાથે સંકળાયેલી છે.

૮. વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાજેશ ગોસ્વામીએ નેગોશિએબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ્સ એક્ટની કલમ ૧૩૮ હેઠળ આપવામાં આવેલી નોટિસ તેમજ ફોજદારી ફરિયાદ ફોજદારી કેસ નંબર ૭૮૨/૨૦૨૨ હોવા પર પણ ધ્યાન દોર્યું હતું અને કોર્ટને નોટિસ તેમજ ફરિયાદમાં કરવામાં આવેલા દાવાઓ પર લઈ જઈને જણાવ્યું હતું કે, નોટિસ અથવા ફરિયાદમાં એવું કોઈ નિવેદન કરવામાં આવ્યું નથી કે જેમાં અરજદાર કંપનીની રોજિંદી બાબતોમાં રોકાયેલ છે અથવા તે કંપનીના પ્રભારી છે.તેથી વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાજેશ ગોસ્વામીએ રજૂઆત કરી હતી કે નેગોશિએબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ્સ એક્ટની કલમ ૧૪૧ની ચોક્કસ જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં રાખીને, અરજદારને નેગોશિએબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ્સ એક્ટની કલમ ૧૩૮ હેઠળ ફરિયાદમાં આરોપી તરીકે રજૂ કરી શકાયો ન હોત અને તેથી વર્તમાન અરજદાર સામે કોઈ ચોક્કસ દાવો ન હોવાની ગેરહાજરીમાં પ્રક્રિયા જારી કરવામાં આવી હતી કે વર્તમાન અરજદાર કંપનીના પ્રભારી હતા અથવા જ્યારે ગુનો કરવામાં આવ્યો હતો ત્યારે તે કંપનીની રોજિંદી બાબતો સાથે સંકળાયેલા હતા, વર્તમાન અરજદાર સામે જ આદેશ જારી કરવાની પ્રક્રિયા ખોટી છે અને તેથી હાજર અરજદાર સામેની સમગ્ર કાર્યવાહી રદ કરવી જરૂરી છે. બાજુ પર મૂકો.વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાજેશ ગોસ્વામીએ (૨૦૨૪) ૧ એસ. સી. સી. ૩૨૮માં અહેવાલિત

સિબી થોમસ વિરુદ્ધ સોમાની સિરામિક્સ લિમિટેડના કેસમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણય પર રાહત આપી હતી અને ઉપરોક્ત નિર્ણયના ફકરા નંબર ૧૨ અને ૧૮ પર આધાર રાખીને વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાજેશ ગોસ્વામીએ રજૂઆત કરી હતી કે ફરિયાદમાં ક્યાંય પણ કોઈ ચોક્કસ દાવો ન હોવાની ગેરહાજરીમાં કે અપીલકર્તા જ્યારે ગુનો કરવામાં આવ્યો હતો ત્યારે સંબંધિત સમયે કંપનીના વ્યવસાયના સંચાલનનો હવાલો સંભાળતા હતા, ત્યારે વર્તમાન અરજદારને ઉપરોક્ત કેસમાં આરોપી તરીકે રજૂ ન કરવો જોઈએ. ફરિયાદ અને તેથી, એ હકીકત હોવા છતાં કે વર્તમાન અરજદારની ભૂમિકા વિશેની ફરિયાદમાં એવું કંઈ નથી કે તે કાં તો કંપનીના પ્રભારી હતા અથવા સિબી થોમસ (ઉપરોક્ત) ના નિર્ણયના પ્રકાશમાં કંપનીની રોજિંદી બાબતોમાં સક્રિય રીતે સામેલ હતા, તે જ કેસની હકીકતોમાં સંપૂર્ણપણે લાગુ થશે અને તેથી, ફરિયાદને રદ કરવી જરૂરી છે અને વર્તમાન અરજદારને રદ કરવી જરૂરી છે.

૯. સામાવાળા નંબર ૧ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી ઝુબિન ભારદા-મૂળ ફરિયાદીએ ફરિયાદના આરોપી નંબર ૨ અને ૩ વચ્ચે કથિત રીતે કરવામાં આવેલા ભાગીદારી કરાર પર આધાર રાખ્યો હતો જેનો અર્થ સુરેશકુમાર કિશનલાલ રાઠી અને વર્તમાન અરજદાર જ્યોત્સ્નાબેન સુરેશકુમાર રાઠી અને તેના પર આધાર રાખીને અને વધુ ખાસ કરીને, ભાગીદારોના મહેનતાણું સંબંધિત કલમ પર આધાર રાખીને, વિદ્વાન વકીલ શ્રી ઝુબિન ભારદાએ ધ્યાન

દોરુ ઢતું કે ભાગીદારી કરારમાં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે કરારના બંને ભાગીદારો કાર્યકારી ભાગીદારો તરીકે કામ કરશે અને તેથી એવું કહી શકાતું નથી કે વર્તમાન અરજદારનું રોજિંદા જીવનમાં કોઈ નિયંત્રણ અથવા કહેવું નહોતું. કંપની પરની બાબતો.જો કે, વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભારદા તેમના શ્રેષ્ઠ પ્રયાસો છતાં ફરિયાદમાંથી નિર્દેશ કરી શક્યા ન હતા કે ફરિયાદમાં કોઈ દાવો કરવામાં આવ્યો હતો અથવા તો નોટિસ પણ આપવામાં આવી હતી કે વર્તમાન અરજદાર કંપનીના પ્રભારી હોવાનું કહી શકાય અથવા કંપનીની રોજિંદી બાબતોમાં સામેલ હતા અથવા વર્તમાન અરજદાર ચેક પર હસ્તાક્ષર કરનાર હતા.

૧૦. જો કે, ભાગીદારી કરારના આધારે, વિદ્વાન વકીલ શ્રી જુબિન ભારદાએ હાલની અરજીને રદ કરવાની વિનંતી કરી હતી.

૧૧. સંબંધિત પક્ષો વતી હાજર રહેલી વિદ્વતાપૂર્ણ પરિષદો દ્વારા અન્ય કોઈ રજૂઆત કરવામાં આવી ન હતી કે વિદ્વતાપૂર્ણ વકીલ શ્રી રાજેશ ગોસ્વામી દ્વારા ટાંકવામાં આવેલા **સિબી થોમસ (ઉપરોક્ત)** ના કેસમાં નિર્ણય સિવાય કોઈ નિર્ણયનો ઉદ્દેખ કરવામાં આવ્યો ન હતો.

૧૨. મેં સંબંધિત પક્ષો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા છે અને રેકૉર્ડનો અભ્યાસ કર્યો છે.પક્ષકારો માટે વિદ્વાન વકીલો દ્વારા કરવામાં આવેલી

રજૂઆતો પરથી જોઈ શકાય છે કે વિવાદ વર્તમાન અરજીમાં ખૂબ જ સંકુચિત દિશામાં છે.અદાલતને ચુકાદો આપવો જરૂરી છે તે એકમાત્ર મુદ્દો એ છે કે આરોપી વ્યક્તિ કંપનીની રોજિંદી બાબતોમાં સક્રિય રીતે સામેલ છે અથવા તે કંપનીનો હવાલો ધરાવે છે તે હકીકત વિશે કોઈ દાવો ન હોય તો, નેગોશિએબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ્સ એક્ટ, ૧૮૮૨ ની કલમ ૧૩૮ હેઠળની ફરિયાદ તે ચોક્કસ આરોપી વ્યક્તિ સામે જાળવવા યોગ્ય રહેશે કે નહીં, જે ચેક પર હસ્તાક્ષર કરનાર પણ નથી.

૧૩. વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાજેશ ગોસ્વામીએ નેગોશિએબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ્સ એક્ટની કલમ ૧૪૧ પર આધાર રાખ્યો છે અને અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાજેશ ગોસ્વામીનો સમગ્ર કેસ નેગોશિએબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ્સ એક્ટની કલમ ૧૪૧ પર આધારિત હોવાથી, તે નીચે પ્રમાણે પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવે છે:—

“કલમ ૧૪૧. કંપનીઓ દ્વારા ગુનાઓ.—

(૧) જો કલમ ૧૩૮ હેઠળ ગુનો કરનાર વ્યક્તિ એક કંપની હોય, તો દરેક વ્યક્તિ, જે તે સમયે ગુનો આચરવામાં આવ્યો હતો, તેનો હવાલો સંભાળી રહી હતી અને કંપની તેમજ કંપનીના વ્યવસાયના સંચાલન માટે કંપનીને

જવાબદાર હતી, તે ગુના માટે દોષિત ગણાશે અને તેની સામે કાર્યવાહી કરવામાં આવશે અને તે મુજબ સજા કરવામાં આવશે:

પરંતુ આ પેટા-કલમમાં સમાવિષ્ટ કંઈપણ કોઈ પણ વ્યક્તિને સજા માટે જવાબદાર બનાવશે નહીં જો તે સાબિત કરે કે ગુનો તેની જાણ વિના કરવામાં આવ્યો હતો, અથવા તેણે આવા ગુનાને થતો અટકાવવા માટે તમામ યોગ્ય ખંતનો ઉપયોગ કર્યો હતો:

વધુમાં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે જ્યાં કોઈ વ્યક્તિને કેન્દ્ર સરકાર અથવા રાજ્ય સરકાર અથવા કેન્દ્ર સરકાર અથવા રાજ્ય સરકારની માલિકી અથવા નિયંત્રણ ધરાવતા નાણાકીય નિગમમાં કોઈ હોદ્દો અથવા નોકરી ધરાવવાના આધારે કંપનીના નિયામક તરીકે નામાંકિત કરવામાં આવે છે, તો તે આ પ્રકરણ હેઠળ કાર્યવાહી માટે જવાબદાર રહેશે નહીં.

(૨) પેટા-કલમ (૧) માં કંઈપણ સમાવિષ્ટ હોવા છતાં, જો આ અધિનિયમ હેઠળ કોઈ કંપની દ્વારા કોઈ ગુનો કરવામાં આવ્યો હોય અને તે સાબિત થાય કે ગુનો કંપનીના કોઈપણ નિયામક, વ્યવસ્થાપક, સચિવ અથવા અન્ય અધિકારીની સંમતિ અથવા મિતીભગતથી કરવામાં આવ્યો છે, અથવા તેની કોઈ બેદરકારીને આભારી છે, તો આવા

નિયામક, વ્યવસ્થાપક, સચિવ અથવા અન્ય અધિકારી પણ તે ગુના માટે દોષિત ગણાશે અને તે મુજબ કાર્યવાહી અને સજા માટે જવાબદાર ગણાશે.

સમજૂતી.—

આ વિભાગના હેતુઓ માટે –

(એ) "કંપની" એટલે કોઈ પણ નિગમિત સંસ્થા અને તેમાં પેઢી અથવા વ્યક્તિઓના અન્ય સંગઠનનો સમાવેશ થાય છે; અને

(બી) પેઢીના સંબંધમાં "નિયામક" નો અર્થ પેઢીમાં ભાગીદાર થાય છે."

૧૪. નેગોશિએબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ્સ એક્ટની કલમ ૧૪૧નું વાંચન સૂચવે છે કે ઉપરોક્ત કલમ કંપનીઓ દ્વારા કરવામાં આવેલા ગુના વિશે છે અને તે જ ખાસ જણાવે છે કે જે વ્યક્તિ ગુનો કરતી વખતે કંપનીના પ્રભારી હતા અથવા કંપનીના વ્યવસાયના સંચાલન માટે જવાબદાર હતા તે કિસ્સામાં તે વ્યક્તિ નેગોશિએબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ્સ એક્ટની કલમ ૧૩૮ હેઠળ ગુનાના સંદર્ભમાં કાર્યવાહી અને સજા માટે જવાબદાર છે. ઉપરોક્ત કલમ પર આધાર રાખીને, એવી રજૂઆત કરવામાં

આવી હતી કે વર્તમાન અરજદાર કંપનીની રોજિંદી બાબતો સાથે સંકળાયેલી છે અથવા કંપનીના પ્રભારી છે તે હકીકત વિશે ફરિયાદમાં કોઈ દાવા નથી, તેથી તેણીને આરોપી તરીકે રજૂ કરવી જોઈએ નહીં અને તેથી, નેગોશિએબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ્સ એક્ટ, ૧૮૮૨ ની કલમ ૧૪૧ ની જોગવાઈઓ અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાજેશ ગોસ્વામી દ્વારા ટાંકવામાં આવેલા નિર્ણયના પ્રકાશમાં ધ્યાનમાં લેવી જરૂરી છે.

૧૫. સિબી થોમસ (ઉપરોક્ત) ના કિસ્સામાં અરજદાર વતી કેસનો પ્રચાર કરતી વખતે એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે અપીલકર્તા સામેની ફરિયાદ નેગોશિએબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ્સ એક્ટની કલમ ૧૪૧ (i) ની શરતોમાં ફરજિયાત દાવાઓની ગેરહાજરીને કારણે રદબાતલ થવા પાત્ર છે. ફક્ત નંબર ૪ માં અપીલકર્તાના વકીલની રજૂઆતની નોંધ લેતી વખતે, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું:—

“૪. અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલે દલીલ કરી હતી કે જો એવું માનવામાં આવે કે ૨૮.૫.૨૦૧૩ પર ભાગીદારી પેઢીમાંથી તેમની નિવૃત્તિની હકીકત ૨૧.૮.૨૦૧૫ પર પ્રશ્નમાં ચેક પહેલાં હતી, તો પણ ફરિયાદમાં એન આઈ અધિનિયમની કલમ ૧૪૧ (૧) ની શરતોમાં ફરજિયાત દાવાઓની ગેરહાજરીને કારણે અપીલકર્તા સામેની ફરિયાદ રદ

કરવા માટે જવાબદાર છે.બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે જોકે પ્રતિવાદીએ ફરિયાદમાં કેટલાક આરોપીઓની ભૂમિકાને સ્પષ્ટ અથવા વિસ્તૃત કરી હતી, જે અપીલકર્તાના ભાગીદારી પેઢીની રોજિંદી બાબતોમાં તેની ભૂમિકાને વિસ્તૃત/સ્પષ્ટ કરતા નિવેદનો સાથે સંબંધિત છે, તેમ છતાં તેની કાર્યવાહી માટે ફરજિયાતપણે જરૂરી દાવાઓ ફરિયાદમાં સ્પષ્ટ રીતે ગેરહાજર છે.અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે ફરિયાદના ફકરા ૩ થી ૬ તરફ અમારું ધ્યાન દોર્યું તે દલીલોને ઘર સુધી પહોંચાડવા માટે.અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે અનિતા મલ્હોત્રા વિરુદ્ધ એપરલ એક્સપોર્ટ પ્રમોશન કાઉન્સિલ અને અન્ય ૧ કેસમાં આ અદાલતના નિર્ણયો અને ક્રિમિનલ અપીલ નંબર ૮૭૯/૨૦૨૩માં અશોક શેવકરામણી અને અન્ય વિરુદ્ધ આંધ્રપ્રદેશ રાજ્ય અને અન્ય ૨ નામના આ અદાલતના બે ન્યાયાધીશોની બેન્ચના નિર્ણય અને ઉપરોક્ત દલીલોને સમર્થન આપવા માટે ૦૩/૦૮/૨૦૨૩ ના સંબંધિત કેસો પર આધાર રાખ્યો હતો.”

૧૬. ત્યારબાદ, ઉપરોક્ત નિર્ણયના ફકરા નંબર ૧૨માં, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:—

“૧૨. ગુનમાલા સેલ્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડના કેસ (ઉપરોક્ત) અને એસ. પી. મણિના કેસ (ઉપરોક્ત) ના નિર્ણયોમાંથી ઉપરોક્ત અવતરણોને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે સામાવાળા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ફરિયાદને કાળજીપૂર્વક વાંચી છે.ફરિયાદમાં ક્યાંય એવું દર્શાવવામાં આવ્યું નથી કે જ્યારે ગુનો કરવામાં આવ્યો હતો ત્યારે અપીલકર્તા સંબંધિત સમયે કંપનીના વ્યવસાયના સંચાલનનો હવાલો સંભાળતા હતા.ફરિયાદમાં જે કહેવામાં આવ્યું છે તે માત્ર એટલું જ છે કે આરોપી નંબર ૨ થી ૬ ભાગીદાર હોવાથી કંપનીના રોજિંદા વર્તન અને વ્યવસાય માટે જવાબદાર છે.એ નોંધવું પણ સુસંગત છે કે ફરિયાદનું એકંદર વાંચન અપીલકર્તાની કોઈ સ્પષ્ટ અને ચોક્કસ ભૂમિકા જાહેર કરશે નહીં.”

૧૭. માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ફકરા નંબર ૧૮માં વિવિધ કેસ કાયદાઓની વિસ્તૃત ચર્ચા કર્યા પછી નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:—

“૧૮.આમ, અશોક શેવકરામણીના કેસમાં (ઉપરોક્ત) નિર્ધારિત કહેવતના પ્રકાશમાં, તે સ્પષ્ટ છે કે વૈકલ્પિક જવાબદારી ત્યારે જ આકર્ષિત થશે જ્યારે એન. આઈ. અધિનિયમની કલમ ૧૪૧ (૧) ના ઘટકો સંતુષ્ટ થશે.તે એ પણ જાહેર કરશે કે માત્ર કારણ કે કોઈ વ્યક્તિ કંપનીની બાબતોનું સંચાલન કરી રહ્યો છે, તે કંપનીના વ્યવસાયના

સંચાલનનો હવાલો સંભાળશે નહીં અથવા કંપનીના વ્યવસાયના સંચાલન માટે કંપનીને જવાબદાર વ્યક્તિ બનશે નહીં.એન. આઈ. અધિનિયમની કલમ ૧૪૧ (૧) ની ઝીણવટભરી તપાસથી એ બહાર આવશે કે જે વ્યક્તિ, તે સમયે ગુનો આચરવામાં આવ્યો હતો, તે કંપનીના વ્યવસાયના સંચાલન માટે જવાબદાર હતી અને કંપની માટે જવાબદાર હતી, તેમજ માત્ર કંપની જ આ ગુના માટે દોષિત ગણાશે અને તેની સામે કાર્યવાહી અને સજા કરવામાં આવશે.”

૧૮. ઉપરોક્ત તમામ ત્રણ ફકરાનું સંયુક્ત વાંચન સૂચવે છે કે ફરિયાદમાં કંપની અથવા તેના ડિરેક્ટર સામે ફરિયાદ દાખલ કરવાના સંદર્ભમાં એવી હદ સુધી દલીલ કરવી ફરજિયાત છે કે ફરિયાદમાં નામ ધરાવતી વ્યક્તિ કંપનીની રોજિંદી બાબતો માટે જવાબદાર હતી અથવા તે કંપનીની રોજિંદી બાબતોના પ્રભારી હતા.આવી ધારણા કરવાની જરૂરિયાત ફરજિયાત છે જે ઉપરોક્ત ચુકાદા પરથી જોઈ શકાય છે.તાત્કાલિક કેસમાં, વિદ્વાન વકીલ શ્રી ઝુબિન ભારદા ફરિયાદમાંથી અથવા નોટિસમાંથી પણ નિર્દેશ કરી શક્યા ન હતા કે વર્તમાન અરજદાર કંપનીની રોજિંદી બાબતો માટે જવાબદાર હતો અથવા તે કંપનીના પ્રભારી હતા તે દર્શાવવા માટે કોઈ દાવો કરવામાં આવ્યો હતો, આવા ફરજિયાત દાવાઓની ગેરહાજરીમાં, વર્તમાન અરજદાર સામેની ફરિયાદને રદ કરવી જરૂરી છે અને સિબી થોમસ (ઉપરોક્ત) ના કિસ્સામાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણયને

ધ્યાનમાં રાખીને રદ કરવી જરૂરી છે, જે કોર્ટના અભિપ્રાયમાં કેસની હકીકતોમાં સંપૂર્ણપણે લાગુ પડે છે.

૧૯. તદનુસાર, વર્તમાન અરજીને મંજૂરી આપવી જરૂરી છે અને તેને મંજૂરી આપવામાં આવે છે.ક્રિમિનલ કેસ નંબર ૭૮૨/૨૦૨૨ વિદ્વાન જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ ફર્સ્ટ ક્લાસ, વાલિયા, જિલ્લા સમક્ષ પેનિંગ છે:ભરૂચને આથી રદ કરવામાં આવે છે અને માત્ર વર્તમાન અરજદારને જ અલગ રાખવામાં આવે છે.બાકીની આરોપી વ્યક્તિઓ માટે, ફરિયાદ ઊભી રહેશે અને તે કાયદા અનુસાર કાર્યવાહી કરી શકાય છે.ઉપરોક્ત અવલોકનો અને નિર્દેશો સાથે, વર્તમાન અરજીને મંજૂરી આપવામાં આવે છે.ઉપરોક્ત હદ સુધી નિયમને સંપૂર્ણ બનાવવામાં આવ્યો છે.ખર્ચ માટે કોઈ ઓર્ડર નથી.

(ન્યાયમૂર્તિ શ્રી નિર્ઝર એસ. દેસાઈ)

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: *The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for*

any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.